

Бр./Nr. 08-34693/7
29-03-2023 год./viti
Скопје - Shkup

Годишен извештај на органите на државната управа за напредокот на состојбата на еднаквите можности за жените и мажите

1. ОСНОВНИ ИНФОРМАЦИИ

Орган на државна управа (назив)	МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Изработил (име, презиме и функција)	Ивана Џугоманова, Главен советник во Оддел за Европска унија и меѓународна соработка
Период на известување	01.01.2022-31.12.2022 година
Дата на поднесување на извештајот	24.03.2023 година

Одговорно лице кој го одобрува извештајот и ја потврдува неговата веродостојност

Дата, 29-03-2023

Име и презиме
Министер за внатрешни работи
Оливер Спасовски

Потпис

(Одговорно лице во органот на државна управа)

Датум на прием на извештајот во Министерство за труд и социјална политика

Име Презиме (раководител на Сектор за еднакви можности)

Потпис

2. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА СОГЛАСНО ЗАКОНОТ ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

2.1. Преземени основни и посебни мерки согласно чл. 5, 6 и 7 од ЗЕМ (заокружете)

А) Позитивни

- ✓ Б) Охрабрувачки
- ✓ В) Програмски

2.2 Мерење на успешност на мерката (наведете кратки информации-показатели кој е резултатот со спроведувањето на оваа мерка):

- ✓ Подигање на родовата свест во МВР преку континуирана менторска програма за подигање на родовата еднаквост со поддршка на ОБСЕ;
- ✓ Обезбедување на еднакви можности на жените и мажите во стручно усовршување преку водење на родово-разделени статистички податоци за претставници од МВР на стручни усовршувања од областа на превенција од родово базирано насилство и родова еднаквост;
- ✓ По донесена Родово буџетска изјава за борба против трговија со луѓе и илегална миграција, со цел унапредување и вклучување на родовата еднаквост во борбата против трговија со луѓе и илегална миграција, утврдена е потребата од формирање на Оперативен тим со членови од различни институции за координација и управување со случај на Трговија со луѓе, формална идентификација на жртва на трговија со луѓе и нејзин статус;
- ✓ По повод 16 дена активизам во борба за заштита на жените од насилство, за прв пат беше организирана трибина со цел да укажување на важноста од мултисекторскиот пристап за ефикасна заштита на жени и девојчиња изложени на насилство и изнаоѓање на соодветни одговори во борба за негово санкционирање и елиминирање;
- ✓ Реализирани се четири настани, односно превентивна активност тркалезна маса во ЦСР-Св.Николе, со цел обезбедување на потребната поддршка, помош и информации за жртвите на родово базирано насилство, едукативна работилница во СОУ „Миле Јаневски-Џингар“ и ООУ „Св. Кирил и Методиј“ во Македонска Каменица, на тема „Родово базирано насилство“, непосредна комуникација со дел од граѓаните на подрачјето на СВР Струмица, преку која се информирани за системот на помош, поддршка и заштита во случаи на родово базирано насилство и семејно насилство ;
- ✓ Организирани се сообраќајно воспитни акции каде се опфатени жените возачи во сообраќајот во содејство со РСБСП;

2.3. Дали имате предвидено показатели/индикатори за мерење на успешноста и напредокот (Ве молиме наведете само аутпут индикатори¹)

- ✓ Во однос на јакнење на родовата еднаквост во министерството, одржани се три работилници од менторската програма за жени во 2022 година, на кои обучени се вкупно 37 работници, од кои 17 работници (3 мажи и 14 жени) во својство на ментори

¹ Аутпут индикаторите ја мерат количината на стоки или услуги кои се добиваат со реализација на активностите од одделните програми, или пак број на жени и мажи опфатени со одделни програми. Пример за аутпут индикатор е број на мажи/жени опфатени со здравствените програми, број на жени опфатени со програмата за субвенционирање на земјоделството, број на жени од таргет група 24-49 години опфатени со Активните програми мерки за вработување и др. Преземено од Насоки за подготовка на предлог буџетска пресметка, Министерство за финансии, http://www.mtsp.gov.mk/WBStorage/Files/OP_2012.pdf

и 20 работници (1 маж и 19 жени) во својство на менторирани лица;

- ✓ За 2022 година извршени се стручни усовршувања со теми поврзани со родова еднаквост на вработени лица од МВР на РСМ од кои 68% се мажи а 32% се жени. Стручните усовршувања се спроведувани во соработка со различни организатори од земјата и странство;
- ✓ Во соработка со меѓународни организации и НВО, спроведени се и 13 едукативни активности од областа на превенција од родово базирано насилство и родова застапеност во МВР, со кои обучени се 162 полициски службеници, од кои 110 мажи и 52 жени;
- ✓ Во 2022 година обучени за основна обука за работно место „полицаец“ се 82,54 % мажи и 17,46% жени;
- ✓ Во наставната програма за основна обука за полицаец, континуирано се инкорпорираат теми кои имаат за цел зголемување на стручноста во постапувањето од родово сензитивен аспект. Овие теми во зависност од потребите се адаптираат и за континуирани обуки и за потребите на Министерството;
- ✓ Согласно наставната програма за основна обука за полицаец за 2021-2022 година, во суштинската активност „Заштита на јавниот ред и мир“(модул 1) како актуелна тема предвидена беше задача за учење „Родова еднаквост“ со 4 часа а во суштинска активност „Заштита на животот и имотот“ (модул 2) предвидена беше задача за учење „Постапување при семејно насилство (обезбедување на родово сензитивни услуги за поддршка на лица кои претрпеле семејно насилство со 14 часа);
- ✓ Националната комисија за борба против трговија со луѓе и илегална миграција во своите извештаи располага со родово разделени статистички податоци во однос на идентификувани жртви и потенцијални жртви на трговија со луѓе како и сторители на кривични дела, но и за лица кои посетувале обуки. Исто така, обуките за родово сензитивност согласно препораките од ГРЕТА, најчесто се во рамки на основните обуки за трговија со луѓе каде е предвидена сесија за Родова перспектива. Обуките се организирани од страна на експерти/посебни советници за род и еднаквост;
- ✓ Во текот на 2022 година на стручни усовршувања од областа на трговија со луѓе (обуки за рано откривање идентификација на потенцијална жртва на трговија со луѓе и жртва на трговија со луѓе, со посебен акцент на пристапот кон жените и девојчињата жртви) учествувале 134 полициски службеници (36 жени и 98 мажи) од повеќе служби во МВР на (одржани се 29 обуки, 5 конференции, 3 работилници, 2 состаноци и 2 студиски посети);

2.4. Доколку имате документи и прилози кои зборуваат за напредокот, ставете ги во прилог на извештајот:

- ✓ Националната комисија врз основа на Националната Стратегија и Националниот акциски план за борба против трговија со луѓе и илегална миграција 2021-2025 година, на седницата одржана на ден 11.04.2022год. донесе Решение за формирање на Оперативен тим за координација, следење и управување со случаи на трговија со луѓе, формална идентификација на жртвите и нивен статус (Оперативен тим) Решение бр. 10-279/1 од 19.04.2022 година. Врз основа на Решението на Комисијата, на состанокот одржан на 26.09.2022 година, Националната Комисија усвои Деловник за работење и постапување на Оперативниот Тим. Деловникот стапи во сила на денот на негово потпишување од страна на членовите, односно на првиот состанок кој се одржа на 17.10.2022 година. Задача на Оперативниот Тим е да ги координира и следи случаите на трговија со луѓе и врз основа на спецификите на кривично правниот настан го дефинира статусот и врши формална

- идентификација на жртвите;
- ✓ По идентификуваните случаи од страна на МВР, поднесени се 5 известувања до ОЈО и 6 кривични пријави против 19 лица (6 женски и 13 машки);

3. ПРЕЗЕМЕНИ ИНИЦИЈАТИВИ

3.1. Преземени иницијативи за инкорпорирање на принципот на еднакви можности на жените и мажите во стратешкиот план и буџетот на органот на државната управа (ОДУ), согласно член 11 од ЗЕМ:

- ✓ Следење на родовата и правичната застапеност
- ✓ Во стратешкиот план на МВР за 2023-2025 година се предвидени следните стратешки приоритети кои се однесуваат на родова еднаквост:
  - Унапредување на законодавството во развојот на родова еднаквост и стратегии за превенција и заштита на жените од сите форми на родово базирано насилство, вклучувајќи го и семејното насилство
  - Унапредување на родовата еднаквост во сите области од општественото живеење и вклучување на родовата перспектива во креирањето на политиките и буџетите кои ќе се остваруваат преку реализација на приоритетната цел:
    - имплементација на родова еднаквост и обезбедување еднаков третман и можности;

3.2. Мерење на успешност на иницијативата (наведете кратки информации-показатели кој е резултатот со спроведувањето на оваа иницијатива):

- ✓ Број на спроведени обуки и обучени полициски службеници за стекнато знаење за родова еднаквост;
- ✓ Јакнење на родовата еднаквост преку вклучување на менторска програма за жени;

3.3. Дали имате предвидено показатели/индикатори за мерење на успешноста и напредокот (пример за индикатор)

- ✓ Статистички податоци на вработени во министерството (родово-разделени);
- ✓ Статистички податоци за спроведени обуки и број на слушатели (родово-разделени);
- ✓ Податоци за спроведени обуки од областа на родови прашања;

3.4. Доколку имате документи и прилози кои зборуваат за напредокот, ставете ги во прилог на извештајот:

/

4. СОРАБОТКА СО ДРУГИ ОРГАНИЗАЦИИ И БАЗА НА ПОДАТОЦИ

4.1. Наведете ги активностите за унапредување на еднаквите можности на жените и мажите кои Вашата институција ги реализирала во соработка со социјалните партнери и невладините организации активни на полето на еднаквите можности на жените и мажите?

- ✓ Учество на обука 09-10.03.2022 на тема: „Само-грижа, благосостојба и издржливост кај професионалци кои работат со жртви на РБН“, организирана од Кризен центар „Надеж“, онлајн;
- ✓ Учество на симпозиум 13-19.03.2022 на тема: „Балкански симпозиум за еднаквост и

- права за ангажирање жени” организирана од ИЦИТАП во Опатија, Хрватска;
- ✓ Учество на обука (10,12,16,18,19, 26.05.-08.06.2022) на тема: „Превенција на родово базирано насилство”, организирана од Хелсиншки комитет во РСМ;
  - ✓ Учество на обука 05-10.06.2022 на тема: Спечување малолетнички криминалитет и домашно насилство, организирана од ЦЕПОЛ во Шчитно, Полска;
  - ✓ Учество на обука 08-09.06.2022 на тема: „Мултипрофесионална превенција на родово насилство”, онлајн;
  - ✓ Учество на работилница 21.04.2022 на тема: „Семејно насилство и мобинг на работно место”;
  - ✓ Учество на обука 25-27.07.2022 на тема: „Обука за обучувачи за родово одговорно полициско работење” во организација на ОБСЕ, во Варшава, Полска;
  - ✓ Учество на Курс за лидерство на жените во полицијата 21.08-03.09.2022, организирано од Амбасадата на САД во Будмпешта, Унгарија;
  - ✓ Учество на конференција 10-18.09.2022 на тема: „Годишна конференција на IAWP 2022 на Меѓународната асоцијација на жени во полицијата” во организација на ИЦИТАП во Канада;
  - ✓ Учество на обука 14-17.11.2022 на тема: „Родова застапеност за граничната и правните агенции” организирана од УНОДЦ, во Сараево, БиХ;
  - ✓ Учество на конференција 17-19.11.2022 на тема: „Мрежа на жени во полиција” организирана од ОБСЕ, во Белград, Србија;
  - ✓ Учество на обука 17-24.12.2022 на тема: „Борба против семејно насилство” организирана од ОБСЕ, во Анкара, Турција;
  - ✓ Учество на Работилница на 24.11.2022 година на тема: „Зајакнување на капацитетите на кривично правниот систем за борба против родово базираното насилство во Југоисточна Европа;
  - ✓ Учество на обука 28.11-02.12.2022 на тема: „Родова еднаквост меѓу мажите и жените: Кон поинклузивно општество во Сингапур” организирана во рамки на Програмата за соработка со Сингапур- Секретаријат за европски прашања, Влада на РСМ;
  - ✓ Учество на обука 21-23.12.2022 на тема „Јакнење на капацитетите на полициските службеници кои постапуваат по предмети за семејно насилство”, организирана од Здружение ЕСЕ, РСМ;

4.2. Дали базата на податоци со која располага ОДУ е разделена по пол?

а) база на податоци која се однесува на човечки ресурси

Базата на податоци за човечки ресурси на Министерството за внатрешни работи е родово разделена.

- ✓ Родовата застапеност во министерството во 2022г. процентуално изнесува 79.55% мажи и 20.45% жени, од кои:
  - униформирани: мажи 49.74%, жени 7.50%;
  - неуниформирани ПС: мажи 17.32%, жени 4.59%;
  - овластени: мажи 7.33%, жени 6.92%;
  - останати: мажи 5.16%, жени 1.44%.
- ✓ Согласно „Принцип на правична застапеност, на ниво на министерството состојбата за правична застапеност на припадниците на заедниците во првата половина на 2022г. е следна:
  - Македонци: вкупно 72.45%, од кои мажи 55.17%, жени 17.28%;
  - Албанци: вкупно:22.89%, од кои мажи 20.72%, жени 2.17%;
  - Срби: вкупно 1.44%, од кои мажи 1.08% и жени 0.36%;
  - Турци: вкупно 1.52%, од кои мажи 1.28%, жени 0.24%;

- Роми: вкупно 0.66%, од кои мажи 0.53%, жени 0.13%;
- Власи: вкупно 0.26%, од кои мажи 0.15%, жени 0.11%;
- Останати: вкупно 0.78%, од кои мажи 0.60%, жени 0.18%

* приложете документ со преглед на човечките ресурси поделени по пол (вкупен број на вработени, по звање)

б) база на податоци која се однесува на програмскиот дел (опфат на корисници по пол од одредени програми, услуги, мерки итн.)

* приложете документ со краток опис на програма/услуга и податоци разделени по пол за предвидени корисници, целни групи, и податоци разделени по пол за опфатени корисници, целни групи итн.

5. ОБВРСКИ

5.1. Наведете кои се вашите обврски согласно Стратегијата за Родова Еднаквост (СРЕ), Националниот план за акција и оперативниот план за годината за која се известува. Опишете според:

а) Постигнати резултати

- ✓ Промовирање и унапредување на еднакви можности преку вклучување на родовата перспектива во стратешките документи и правни акти;
- ✓ Подигнување на родовата свест на вработените во Министерството;
- ✓ Е-достапност за активности во врска со родовата еднаквост во Министерството;

б) Реализирани активности

- ✓ Континуирано имплементирање на родовиот концепт во Одделот за специјални полициски операции, преку примена на правни прописи за проверка на физичката подготвеност на полициските службеници во САЕ-Тигар и Единицата за брзо распоредување кои се родово сензитивни. Во 2022 година објавен е Повик за интерес за работа на полициски службеници во САЕ-Тигар и Единицата за брзо распоредување на кој се пријавени полициски службеници од женски пол и истите согласно исполнување на критериумите се вработени во наведените организациони единици;

в) Индикатори за мерење успешност

- ✓ број на спроведени обуки;
- ✓ родово-разделени податоци за слушатели на обука;

г) Потрошени средства за реализирани активности од областа на родовата рамноправност и извор на средства

- ✓ од Буџетот на Министерството за внатрешни работи;
- ✓ врз основа на меѓусебни договори за соработка;
- ✓ донации од меѓународни партнери.

5.2. Дали надлежностите и задачите на координаторот и заменик координаторот конкретно се утврдени во актот за систематизација на работните места во органите на државната управа?

- ✓ Во актот за систематизација на работните места во МВР, надлежностите и задачите на координаторот и заменик координаторот не се конкретно утврдени.

5.3. На кои обуки во текот на извештајниот период координаторот и заменик координаторот имаат присуствувало? Дали тие во обуките се јавиле како:

а) слушатели:

- ✓ Учество на Работилница за зајакнување на капацитетите на кривично правниот систем за борба против родово базирано насилство во Југоисточна Европа на ден 24.11.2022 година;
- ✓ Учество на обука 28.11-02.12.2022 на тема: „Родова еднаквост меѓу мажите и жените: Кон поинклузивно општество во Сингапур“ организирана во рамки на Програмата за соработка со Сингапур- Секретаријат за европски прашања, Влада на РСМ;

б) обучувачи

5.4. Во рамките на целосниот период на извршувањето на функцијата, наведете кои обуки (наведете тематски родова еднаквост и анти-дискриминација, трговија со луѓе, семејно насилство, родова еднаквост и социјална заштита итн). имаат посетено:

- а) координатор за еднакви можности
- б) заменик координатор за еднакви можности

5.5. Како добиените знаења се понатаму пренесени во Вашето ОДУ, дали имате воспоставено метод или систем на пренесување на знаења (пренесување на информации, споделување на материјали, држење на кратки сесии за пренесување на знаења на колеги итн.)

- ✓ По завршување на секој вид на стручно усовршување, учесникот задолжително поднесува службена белешка во која се наведува кратка содржина од усовршувањето, стекнатите знаења, како и препораки и сугестии. Службената белешка се доставува до сите релевантни организациски единици и раководители.

5.6. Колку и кои иницијативи (предлог закони, предлог стратегии, предлог информации до влада, предлог акциски планови, предлог буџети, предлог стратешки планови) координаторот и заменикот координатор за еднаквите можности на жените и мажите имаат доставено до ОДУ?

/

5.6. Колку од тие иницијативи биле успешни?

/

6. ПРЕДИЗВИЦИ, ДОБРИ ПРАКСИ И НАУЧЕНИ ЛЕКЦИИ

6.1 Наведете дали и со какви предизвици сте се соочиле во текот на извештајната година и какви предлози за нивно надминување сте дале

- ✓ Во однос на предизвиците би сакале да посочиме дека за одреден дел од активностите кои се однесуваат на родовиот концепт координаторот и заменик координаторот не се информирани;
- ✓ Во повеќе наврати задачите од МТСП, се делегирани директно до координаторот и заменик координаторот по електронски пат, а за истото не се запознаени раководителите во институцијата и за таа цел предлагаме сите барања да се доставуваат до Кабинетот на Министерот и оттаму да се делегираат за одговор;

6.2 Споделете пример за добра или лоша пракса

/

6.3. Наведете примери за научени лекции

/

7. СЛЕДНИ ЧЕКОРИ

7.1. Опишете накратко кој е вашиот план на активности за следната година и кон што ќе придонесат (имплементација на Стратегија за родова еднаквост, друг стратешки документ на ОДУ итн.)

- ✓ Зајакнување на институционалните механизми и градење на капацитети за вклучување на родова перспектива во креирање на програми и политики и соодветни буџети;
- ✓ Во наставната програма за основна обука за полицаец за 2023 година се предвидени задачи за учење „Родова еднаквост“ со 6 часа и „Преземање на мерки и активности во врска со семејно насилство“ (обезбедување на родово сензитивни услуги за поддршка на лица кои претрпеле семејно насилство) со 14 часа и истите ќе се реализираат со идната генерација кандидати за полициски службеници;
- ✓ Зајакнување на капацитетите на координативните структури заради ефикасно и ефективно работење;
- ✓ Зајакнување на капацитети на професионални структури во институции за постапување во случаи на насилство врз жени;
- ✓ Зајакнување на капацитети и можности на надлежни институции за навремено и ефикасно откривање и идентификација на потенцијална жртва на трговија со луѓе и жртва на трговија со луѓе;
- ✓ Обезбедување на заштита и помош на идентификуваната потенцијална жртва на трговија со луѓе или жртва на трговија со луѓе или ранливи категории мигранти под висок ризик од трговија со луѓе, како и баратели на азил под ризик од трговија;

8

ПРЕДЛОЗИ И СУГЕСТИИ ДО СЕМ-МТСП

8.1. Наведете Ваши предлози или иницијативи до СЕМ - МТСП во насока на подобрување на:

а) Функционалноста и координацијата на механизмите за родова еднаквост

- ✓ Систематизирање на конкретно работно место “координатор за еднакви можности” чии работни задачи ќе се однесуваат исклучиво на промовирање на родовиот концепт во МВР на РСМ;
- ✓ Промена на образецот за Годишен извештај на органите на државната управа за напредокот на состојбата на еднаквите можности за мажите и жените (потребно е да е поедноставен и по прегледен);

б) Имплементација на Стратегија за родова еднаквост во секторските политики/програми

/